

U skladu sa članom 12. Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine i članu 3. Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, a u smislu odredbi čl. 36. i 218. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, Glavni tužilac Bosne i Hercegovine i Direktor Državne agencije za istrage i zaštitu donose sljedeće

UPUTSTVO O PROFESIONALNIM OSNOVAMA ZA SARADNJU IZMEĐU DRŽAVNE AGENCIJE ZA ISTRAGE I ZAŠTITU I TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE U OTKRIVANJU I KRIVIČNOM GONJENJU POČINILACA KRIVIČNIH DJELA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Uputstvom reguliše se saradnja između Tužilaštva-Tužiteljstva Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Tužilaštvo) i Državne agencije za istrage i zaštitu (u daljem tekstu: Agencija), kod otkrivanja i krivičnog gonjenja počilaca krivičnih djela iz nadležnosti Tužilaštva, a naročito u pogledu informisanja tužioca i policijskih službenika i davanja uputstava za rad policijskim službenicima.

Radi obezbjeđenja efikasnog otkrivanja i krivičnog gonjenja počilaca krivičnih djela, policijski službenici i tužilac dužni su saradivati na otkrivanju krivičnih djela i pronalaženju i krivičnom gonjenju njihovih počilaca.

Član 2.

Policijski službenici su dužni obavijestiti tužioca o svim slučajevima u kojima postoje osnovi sumnje da je počinjeno krivično djelo.

Član 3.

Tužilac usmjerava rad policijskih službenika na konkretnom predmetu. Ukoliko tužilac ne pristupi usmjeravanju rada policijskih službenika Agencije, Agencija će djelovati samostalno, u okvirima svojih zakonskih ovlaštenja koja su joj data za otkrivanje krivičnih djela i njihovih počilaca.

Član 4.

Tužilac usmjerava rad policijskih službenika tako što:

- daje tumačenja vezana za materijalno i procesno pravo,
- daje uputstva i prijedloge za prikupljanje informacija i dokaza o pravno bitnim činjenicama koje treba utvrditi u istražnom postupku,
- učestvuje u procesnim i drugim radnjama tokom istražnog postupka.

II. DOSTAVLJANJE OBAVJEŠTENJA

Član 5.

Policijski službenici dužni su obavijestiti tužioca o sljedećem:

- a) neposredno nakon saznanja da je počinjeno krivično djelo koje zahtijeva kontrolu ili neke druge istražne radnje, a na osnovu informacije koju je obezbjedio policijski službenik koji radi na predmetu,

- b) u roku od 7 dana po prijemu informacije o počinjenom krivičnom djelu sa propisanom kaznom do 5 godina, takvom krivičnom djelu koje je u toku, ili se priprema ili organizuje, policijski službenik koji radi na predmetu dužan je o tome obavjestiti tužioca,
- c) odmah po prijemu informacije koja navodi da je počinjeno ili je u toku neko krivično djelo sa propisanom kaznom od 5 godina zatvora ili više, policijski službenik koji radi na predmetu dužan je o tome obavjestiti tužioca,
- d) policijski službenik će postupiti na način propisan u tačkama a), b) i c) i u slučajevima kad zaprimi prijavu od fizičkog ili pravnog lica, tako što će poslati zaprimljenu prijavu tužiocu ukoliko je podnesena u pisanoj formi ili, ako se radi o usmenoj prijavi, sačinjavanjem zapisnika ili službene zabilješke o prijavi; u tom slučaju policijski službenik će nastaviti sa aktivnostima sve dok tužilac ne odluči drugačije,

Dostavljanje obavještenja po pitanju tački a), b) i c) može se vršiti usmeno, a po pitanju tački d) u pisanoj formi.

U slučajevima predviđenim tačkama a), b) i c), a kad postoji dovoljno dokaza koji ukazuju na osnov sumnje na učinjenje krivičnog djela, policijski službenik će dostaviti službeni izvještaj u smislu odredbi člana 219. stav 5. ZKP-a BiH.

Član 6.

Policijski službenici dužni su stalno obavještavati tužioca o izvršenim mjerama u postupku prikupljanja dokaza, a naročito kada se provode neke od sljedećih mjera:

- stavljanje u pritvor osumnjičenog u skladu sa članom 131. i 135. ZKP-a,
- lišenje slobode i zadržavanje u skladu sa članom 139. ZKP-a,
- saslušanja lica u skladu sa članom 78. i 86. ZKP-a,
- pretres stana, ostalih prostorija i pokretnih stvari ili neke druge neophodne radnje dokazivanja.

Policijski službenici načelno obavještavaju državnog tužioca usmeno, a u slučajevima kad je to propisano Zakonom, u pismenom obliku.

Član 7.

Prijavu koja navodi da je počilac krivičnog djela iz nadležnosti Suda BiH službenik policije ili tužilac, ili zabilješku o zaprimanju takve prijave ili tužbe protiv aktivnosti policije ili tužbe protiv tužioca, policijski službenik je dužan odmah prosljediti Glavnom tužiocu.

Glavni tužioc dužan je rješavati takvo pitanje prioritarno, te izdati neophodne smjernice za rad.

Član 8.

Ukoliko nije podniet službeni izvještaj u roku od 30 dana od trenutka saznanja o krivičnom djelu i obavještavanja tužioca o istom, policijski službenik je dužan tužioca izvijestiti o sljedećim, do tada, preduzetim mjerama, radnjama i aktivnostima:

- a) privremenom oduzimanju predmeta,
- b) pretresima stana, ostalih prostorija i pokretnih stvari,
- c) preduzetih uviđaja,
- d) nalazima vještačenja,
- e) rezultatima drugih radnji koje je naredio tužilac ili Sud,
- f) drugim aktivnostima koje su preduzimane.

Odmah po prijemu informacije o privremenom oduzimanju vrijednih predmeta ili predmeta čije čuvanje iziskuje velike troškove, tužilac odlučuje da li će se ti predmeti zadržati ili vratiti njihovim vlasnicima.

Član 9.

Policijski službenici dužni su, bar jednom mjesečno, ili na zahtjev tužioca, obavještavati tužioca o svom daljem radu na podnošenju službenog izvještaja.

Ukoliko je Agencija ili neko drugo lice podnijelo službeni izvještaj, tužilac je dužan obavjestiti Agenciju u slučaju donošenja naredbe o nesprovođenju istrage u tom predmetu.

Član 10.

U pravilu, policijski službenici obavještavaju tužioca usmeno, a isto se može uraditi i uz pomoć komunikacijskih sredstava ili pisanim putem. Tužilac i policijski službenici dužni su čuvati zapise o porukama, te ih uložiti u predmet na koji se odnose.

III. USMJERAVANJE RADA POLICIJE

Član 11.

Policijski službenici i tužilac uključeni u istragu dužni su se sastati u pravilu jednom mjesečno na radnoj sjednici kako bi raspravljali pitanja koja se tiču usmjeravanja istražnog postupka u konkretnim predmetima. Na ovim sjednicama raspravljaju se i druga važna pitanja u vezi sa otkrivanjem i dokazivanjem krivičnih djela.

Član 12.

Najmanje dva puta godišnje održaće se prošireni sastanak svih tužilaca, Direktora Agencije i rukovodioca Kriminalističko-istražnog odjeljenja, na kojem se raspravljaju tekuća pitanja međusobne saradnje i planovi i strategija rada u narednom periodu.

Sastanku mogu prisustvovati i drugi uposlenici Agencije i Tužilaštva.

Sastanak organizuju Glavni tužilac i Direktor Agencije.

Član 13.

Policijski službenik ili rukovodilac organizacione jedinice Agencije može se u vezi sa predmetom na kojem radi konsultovati sa tužiocem, koji je dužan obezbjediti profesionalnu pomoć.

Član 14.

Ako tužilac odbije pomoći policijskom službeniku ili šefu organizacione jedinice Agencije, o tome su dužni obavijestiti svog nadređenog, koji će zauzvrat obavijestiti Glavnog tužioca, koji će preduzeti odgovarajuće mjere. U slučaju ponovljenih kršenja odredbi ovog Uputstva, o tome treba obavijestiti Glavnog tužioca, koji treba obezbjediti preduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se postupalo po ovom Uputstvu.

Član 15.

U slučaju dostavljanja obavijesti iz člana 5. ovog Uputstva, tužilac mora biti upoznat sa svim dokazima koje je prikupila Agencija. Ako tužilac to zahtijeva, isti može neposredno kontaktirati sa policijskim službenicima koji rade na predmetu.

Član 16.

Nakon primanja obavještenja, tužilac je dužan odmah, a najkasnije u roku od tri dana, dati policijskom službeniku smjernice za rad u istražnom postupku. Ako tužilac ne pruži smjernice u datom roku, smatrat će se da tužilac neće usmjeravati istražni postupak, ali se isti može uključiti u rad na predmetu u nekoj kasnijoj fazi.

Član 17.

Tužilac je dužan usmjeravati rad na predmetu tako što daje uputstva policijskom službeniku koji radi na predmetu o tome koje dokaze i informacije treba prikupiti, a može predložiti i način prikupljanja dokaza. Uputstva će, u pravilu, biti u pisanoj formi, a mogu biti i usmene. Ukoliko se radi o usmenom uputstvu, onda su tužilac i policijski službenik dužni obezbjediti pravljenje službene zabilješke, koja se ulaže u predmet.

Smjernice i uputstva tužioca su obvezujuće za policijskog službenika. Nadređeni rukovodilac dotičnog policijskog službenika može saradivati sa tužiocem u granicama datih smjernica i uputstava, a dužan je obezbjediti podršku i pomoć neophodnu za provođenje smjernica.

Član 18.

Ukoliko tužilac usmjerava istražni postupak, policijski službenik koji radi na predmetu dužan je stalno obavještavati tužioca o toku radnji i njihovim rezultatima. U svrhu koordinacije, tužilac može kontaktirati rukovodioca policijskog službenika koji radi na predmetu. Tužilac je dužan policijskom službeniku obezbjediti profesionalnu pomoć.

Član 19.

Ukoliko policijski službenik iz opravdanih razloga nije u mogućnosti postupati po smjernicama dobijenim od tužioca, dužan je odmah tužiocu i svom rukovodiocu objasniti razloge za to, a na zahtjev tužioca to treba uraditi u pisanoj formi. Ovo pisano obavještenje je po svojoj prirodi povjerljivo i neće biti sastavni dio konačnog službenog izvještaja o učinjenom krivičnom djelu.

Tužilac procjenjuje da li treba prikupiti informacije i dokaze na neki drugi način ili se odluka može donijeti bez traženih informacija. U tom slučaju date smjernice treba dopuniti pisanom zabilješkom.

Član 20.

Ako policijski službenici preduzimaju radnje suprotno datim uputstvima ili ne obavljaju dužnost u skladu sa zakonskim ovlaštenjima i profesionalnim i etičkim standardima, tužilac je dužan o tome obavijestiti Glavnog tužioca, koji zauzvrat obavještava direktora Agencije, koji preduzima odgovarajuće mjere.

U slučaju ponovljenih nepravilnosti, obavještavaju se Glavni tužilac i direktor Agencije, koji obezbjeđuju preduzimanje mjera kako bi se postupalo po ovom Uputstvu.

Član 21.

Ukoliko se unutar Agencije formira mješoviti tim stručnjaka za otkrivanje i istragu krivičnih djela, rad tog tima usmjerava tužilac.

U sastav ovog tima mogu biti uključeni i policijski službenici drugih policijskih agencija u Bosni i Hercegovini, kao i oni iz inostranstva, u slučaju da se postupa na osnovu međunarodnih sporazuma o saradnji ili po zahtjevima za međunarodnu pravnu pomoć. I u tom slučaju, radom tima rukovodi tužilac.

IV. OBAVJEŠTAVANJE JAVNOSTI

Član 22.

Javnost treba obavještavati o istražnim postupcima koje usmjeravaju tužioci na način kako to odrede Glavni tužilac i Direktor Agencije, lično ili preko lica koje oni ovlaste, a u skladu sa ustanovljenim pravilima za postupanje sa javnošću unutar Tužilaštva, odnosno Agencije.

U slučajevima kad je donesena naredba o sprovođenju istrage, tužilac koji vodi istragu, kao i Glavni tužilac, jedini su ovlašteni da odobre dostavljanje informacija o istrazi javnosti.

V. POSEBNE ISTRAŽNE RADNJE

Član 23.

U pravilu, kada se u istražnom postupku primjenjuju posebne istražne radnje, postupkom upravlja tužilac.

Policijski službenik koji radi na predmetu u kojem postoje razlozi i ispunjeni uslovi za primjenu posebnih istražnih radnji shodno ZKP-u dužan je o tome obavjestiti svog rukovodioca i konsultovati se s tužiocem o primjeni takvih radnji.

U pravilu, policijski službenik koji radi na predmetu i tužilac su dužni prethodno razgovarati o njihovoj primjeni i prijedlogu za određivanje primjene posebnih istražnih radnji u skladu sa ZKP-om.

Član 24.

Policijski službenik mora na vrijeme savjetovati ili predložiti tužiocu preduzimanje posebnih istražnih radnji kako bi tužilac mogao donijeti odluku i napisati prijedlog sudu za izdavanje naredbe ili izdati takvu naredbu lično u hitnim slučajevima, a u skladu sa ZKP-om.

Tužilac je dužan donijeti odluku o savjetu ili prijedlogu na vrijeme, odnosno prije predviđenog vremena za početak primjene takvih mjera i radnji.

U pravilu, prijedlog za produžavanje posebnih istražnih radnji treba podnijeti tužiocu najmanje 48 sati prije isteka naređenih radnji.

Član 25.

Tužilac može tražiti od policijskog službenika koji radi na sprovođenju posebnih istražnih mjera i radnji da ga obavještava, dok se još radi na slučaju, o saznanjima do tada prikupljenim primjenom tih mjera i radnji.

Član 26.

Prije samog okončanja naređenih posebnih istražnih mjera i radnji policijski službenik je dužan o tome obavjestiti tužioca koji je učestvovao u postupku primjene posebnih istražnih radnji.

Član 27.

Zabilješke o komunikaciji između policijskih službenika i tužioca nisu dio službenog izvještaja i regulišu se internim aktima svake pojedinačne službe.

VI. ZNAČENJE IZRAZA

Član 28.

Tužilaštvo je Tužilaštvo Bosne i Hercegovine.

Sud je Sud Bosne i Hercegovine.

KZ je Krivični zakon Bosne i Hercegovine.

ZKP je Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine.

Agencija je Državna agencija za istrage i zaštitu .

Policijski službenik je službenik Državne agencije za istrage i zaštitu sa ovlaštenjima na osnovu Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine.

VII. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 29.

Ovo Uputstvo stupa na snagu danom potpisivanja od strane Glavnog tužioca i Direktora Državne agencije za istrage i zaštitu.

U Sarajevu, dana 12.10..2005. godine

Marinko Jurčević

**Glavni tužilac
Tužilaštva-Tužiteljstva
Bosne i Hercegovine**

Sredoje Nović

**Direktor
Državne agencije za istrage i zaštitu**